

Легални и нелегални борби. Когато средствата на борбата сж всички познати начини на легалностъ, като: словото — печатно и устно, манифестации, демонстрации, митинги и пр., то борбата е *легална*.

Когато освѣнъ къмъ гореизброенитѣ средства се прибѣгне до въоръжена съпротива и нападателностъ, то борбата е *нелегална*.

Елементи на народническитѣ движения. Това сж: 1) *Народнитѣ маси* — въоръжени или не и тѣхнитѣ ръководители, тѣхнитѣ *водачи*.

2) Самата дума народническо движение включва въ себе си елемента *борба*. Нѣма борба — нѣма движение и обратно.

3) За да се създаде едно народническо борческо движение сж необходими *причини*.

4) *Причинната връзка* въ едно движение е даденото положение, отъ което се изхожда и гонимата цѣль за по-друго положение.

5) Значи *цѣлитѣ* на едно движение даватъ неговия нравственъ обликъ и прѣцѣнка за гонимитѣ материални постижения.

Когато тѣзи елементи сж на лице, то съ право може да говори за истинско народническо движение. Обаче може да съществуватъ най-сжщественитѣ елементи на лице: инертни народни маси, безволни или достойни водачи, причини, цѣли и пр. и пакъ да не съществуватъ народнически движения и обратно може да съществува едно народническо движение безъ ясно опрѣделени цѣли и безъ истински водачи, а само като резултатъ на едно увлечение отъ демагогия и то отъ водачи демагози.

Ето защо за всички — васъ, които сте участвували въ народнически движения, е ясно, че за да се поставятъ народнитѣ маси въ движение, въ борба, се изисква подготовка: пропаганда, въоръжаване, обучаване и въобще една планомерна дѣятелностъ или пъкъ самитѣ условия да сж били отъ естество, което да внесе смутъ въ душитѣ на маситѣ и по-този начинъ самитѣ тѣ немедленно да поведатъ борбата, която се осмислюва, щомъ като се канализира и ѝ се даде правилна насока.

Развой на народническото движение. — Тѣй че всѣка борба си има своя *формиращъ се периодъ*, своето *развитие*, своя *кулминационенъ пунктъ*, чрезъ който се одухотворяватъ прѣслѣдванитѣ цѣли, или пъкъ, ако не сж бивали постигнати цѣлитѣ, то *логическия-край* на движението е бивало постепенното заглѣхване, както жаравата заровена въ пепель, за да избухне при удобенъ случай съ още по-голяма сила.

Завършекъ и поука. — Не постигнало цѣлитѣ си въ моментъ на върховни усилия всѣко народническо движение при *стихване* или *завършека* си трѣбва да бжде добросъвѣстно разучавано и безпристрастно оценявано, за да можеме да извлѣчеме *поуки*, които ще ползуватъ, прѣди всичко, ония, които сж обрекли своето скромно съществуване въ служене на възвишени идеали.